

ת"פ 8694/06/22 - מדינת ישראל ואח'... נגד נאסר חרירי אגבאריה, בלאל דבור, עכרמה חאג' יחיא, קאסם חמדאן, ב.נ. מערכות אינסטלציה בע ואח'...

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"כ 8694-06-22 מדינת ישראל נ' חרירי אגבאריה (עציר) ואח'
תיק חיצוני:
לפני כבוד השופט מוחמד עלי
המאשימה:
מדינת ישראל

- נגד -

הנאשמים:

1. נאסר חרירי אגבאריה
2. בלאל דבור
3. עכרמה חאג' יחיא
4. קאסם חמדאן
5. ב.נ. מערכות אינסטלציה בע"מ
6. ב.נ. כוכב הנדל"ן ויזום בע"מ
7. ק.ח. עבודות אינסטלציה הצפון בע"מ

החלטה

לפניי בקשה לתיקון כתב האישום בהתאם לסעיף 92(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: **חסד"פ**), על ידי הוספת אישומים נוספים.

הרקע לבקשה וההליכים עד כה

1. ביום 6.6.2022 הוגש כתב האישום בתיק זה ובמקביל לו הוגשה בקשה למעצרו עד תום ההליכים של הנאשמים 1-3, וכן להורות על הארכת התנאים המגבילים בהם נתון הנאשם 4, עד לתום ההליכים נגדו.
2. כתב האישום חובק 40 עמודים; רשימת העדים מונה 200 עד; ועל פי תיאור הצדדים - חומר החקירה כולל כ-100 קרגילים, והיד נטויה. לכתב האישום מצורפת בקשה לחילוט רכוש רב השייך לנאשמים 1-5, עד לשווי של כ-26,558,707 ₪.
3. כתב האישום כולל שבעה אישומים המתייחסים למספר פרשיות. לצורך החלטה זו אין צורך לפרט יתר על המידה ואסתפק בתיאור תמציתי ביותר של האישומים.
4. **באישום הראשון** מיוחסות לנאשמים 1 עד 4 העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע (סחיטה באיומים עמוד 1

שהביאה לכדי מעשה) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**); סחיטה באיומים שהביאה לכדי מעשה לפי סעיף 428 לחוק העונשין; וסחיטה בכוח שהביאה לכדי מעשה לפי סעיף 427 סיפא לחוק העונשין. במוקד האישום, הטענה כי הנאשמים קשרו קשר לסחוט את המתלונן, שהנו איש עסקים שעובד כקבלן בניה, באיומים ובכח, והניעו אותו לשלם ולהמחות לטובתם זכויות שוות כסף, במספר הזדמנויות, בסך כולל של 12,169,700 ₪.

באישום השני מיוחסות לנאשמים 1 עד 4 העבירות הבאות: עשיית פעולה ברכוש במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו או עשיית פעולה בו - ריבוי עבירות, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, וכן עשיית פעולה ברכוש אסור לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: **חוק איסור הלבנת הון**). עבירות אלו קשורות לאישום הראשון, שהעבירות שבו היוו לפי הנטען עבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון. לפי הנטען באישום זה, הנאשמים עשו פעולות ברכוש האסור, לרבות ערבובו והטמעתו במערכות החשבונאיות והבנקאיות הלגיטימיות, וזאת במטרה להסתירו, להסוות את מקורו, את הפעולות שנעשו בו וכן את עובדת היות נאשים 1-4 בעלי הזכויות האמיתיים בו, זאת בסכום כולל שאינו ידוע למאשימה במדויק ושאינו פוחת מסך כולל של 22,173,707 ₪.

באישום השלישי מיוחסות לנאשמים 1 ו-2 עבירה של שימוש בכל מרמה ערמה או תחבולה במטרה להתחמק ממס (ריבוי עבירות) לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין. באישום זה נטען כי 2-3 פעלו במרמה, עורמה ותחבולה על מנת להתחמק מתשלום מס הכנסה, כל זאת על רקע עיסוקם בניכיון שיקים וגביית חובות תוך שימוש בסחיטה ואיומים, וכן על רקע הרכוש שיקבלו עקב מעשי הסחיטה הנטענים מושא האישום הראשון.

באישום הרביעי מיוחסות לנאשמים 2 ו-3 העבירות הבאות: סחיטה באיומים שהביאה לכדי מעשה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין; גניבה בידי מורשה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 393(3) לחוק העונשין; וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות) לפי סעיף 415 לחוק העונשין. אישום זה עוסק בסחיטתו של מתלונן נוסף בעל עסק למתן שירותים פיננסים, בסכום של 185,000 ₪ וכן בסכום שהגיע ממכירת וילה שהייתה שייכת לו בסכום של 7.1 מיליון ₪. כמו כן, נטען כי נאשם 2 גנב מהמתלונן 120,000 ₪ וקיבל ממנו במרמה את הסכמתו ליתור על חוב בסך של 600,000 ₪, החזר הלוואה בסך של 1.8 מיליון ₪ ובית בשווי 1.8 מיליון ₪.

באישום החמישי מיוחסות לנאשם 2 העבירות הבאות: עשיית פעולה ברכוש במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו או עשיית פעולה בו - ריבוי עבירות לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון; ועשיית פעולה ברכוש אסור לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון. אישום זה קשור לאישום הרביעי, אשר חלק מן העבירות שבו מהוות עבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון. לפי הנטען, הנאשם 2 עשה פעולות רבות ברכוש שהושג על ידו ביצוע העבירות באישום הרביעי, על מנת להסתירו, להסוות את מקורו, את הפעולות שנעשו בו וכן את היותו בעל הזכויות האמיתיים בו, זאת בסכום כולל שאינו ידוע למאשימה במדויק ושאינו פוחת מסך כולל של 4,385,000 ₪.

באישום השישי מיוחסות לנאשם 2 העבירות הבאות: השמטה מתוך דו"ח - 4 עבירות לפי סעיף 220(1)

לפקודת מס הכנסה, ושימוש במרמה ערמה ותחבולה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה. עבירות אלו מיוחסות לנאשם 2 על רקע הנתען באישום הרביעי, ונטען בו כי נאשם 2 עסק במתן הלוואות מהן צמחו לו הכנסות בריבית. לפי הנתען, הנאשם 2 השמיט מתוך דו"ח סך של 5,268,730 ₪ במזיד ובכוונה להתחמק מתשלום מס.

באישום השביעי מיוחסות לנאשם 2 העבירות הבאות: קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין; הרשאה להכין הצהרה, רשומה אחרת או חוזה כוזבים לפי סעיף 98(ג2)(3) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן: **חוק מיסוי מקרקעין**); ושימוש בכל מרמה ערמה או תחבולה במטרה להתחמק ממס לפי סעיף 98(ג2)(4) לחוק מיסוי מקרקעין. במוקד האישום, הטענה כי נאשם 2 הסתיר את בעלותו במספר דירות ודאג לרשום אותם על שמות מקורביו, תוך ביצוע פעולות מרמה.

5. ביום 6.7.2022 התקיימה הקראה בתיק וכבר במועד זה נקבע כי הראיות יישמעו מדי יום שני מהשעה 9:30 עד 17:00 החל מיום 16.1.2023 ועד תום שנת המשפט. עד כה התקיימו מספר דיונים מקדמיים בהם נדונו סוגיות מקדמיות שונות, כגון קבלת חומרי חקירה והארכת המועד להגשת תעודת חיסיון. בישיבה שהתקיימה היום התקבלה בקשה נוספת של המאשימה להאריך את המועד להוצאת תעודת חיסיון למשך 60 ימים. עוד יצוין כי על הפרק עומדת בקשה לקבלת חומרי חקירה לפי סעיף 74 לחסד"פ, אשר הדיון בה נקבע לפניי (בהסכמת הצדדים) יום 10.1.2023.

בקשת התיקון

6. המאשימה מבקשת לתקן את כתב האישום על ידי הוספת שלושה אישומים בהם מיוחסות לנאשם 2 בלבד מספר עבירות. באישום אחד, מיוחסות לנאשם 2 עבירות של קבלת דבר במרמה, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, שימוש במסמך מזויף, ורישום כוזב במסמכי תאגיד. באישום שני מיוחסות לנאשם, על רקע הפרשה באישום הקודם, ריבוי עבירות לפי סעיף 3(א) ו-3(ב) לחוק איסור להבנת הון. האישום השלישי מתייחס לפרשה נפרדת, ובמסגרתה מיוחסות לנאשם 2 עבירות של סחיטה באיומים ואיומים. מלבד הוספת האישומים, המאשימה מבקשת לערוך תיקונים נקודתיים במספר סעיפים בכתב האישום, וכן להוסיף 18 עדי תביעה ולמחוק עד תביעה שצוין בכתב האישום. כמו כן, מבוקש לתקן את בקשה החילוט על ידי מחיקת מספר סעיפים שבה.

7. המאשימה העלתה את נימוקיה לתיקון כתב האישום בבקשה בכתב, הסיגורים הגישו גם הם תגובה בכתב, ובישיבה שהתקיימה היום הוסיפו הצדדים וטענו בעניין הבקשה. אביא אפוא את טענות הצדדים במשולב ובתמצית, כפי שהם עולים מן הכתובים ומהטיעון בע"פ.

8. המאשימה טוענת כי הבקשה שעל הפרק היא בקשה ראשונה לתיקון כתב האישום, ומפנה לשלב המוקדם בו מוגשת הבקשה: לפני שניתן מענה לכתב האישום; לפני שהוחל בשמיעת הראיות; ואף לפני שהתקיימו דיונים מהותיים. לטענת המאשימה, בנסיבות הללו לא תיפגע הגנת הנאשמים עקב התיקון. כמו כן, טענה המאשימה כי הפרשיות מושא האישומים שהוספתם מבוקשת, רלוונטיות לחלק מן המעורבים. נטען כי אמנם באישומים הנוספים

מיוחסות עבירות רק לנאשם 2, אך האישומים רלוונטיים "באופן פריפריאלי" גם ליתר הנאשמים. אשר לעיתוי הגשת הבקשה, ב"כ המאשימה ציין כי המאשימה פעלה בסד זמנים דחוק בשל הליכי המעצר והגישה את כתב האישום שכלל את הפרשיות שנכללו בו, ואילו הבקשה הנוכחית הוגשה לאחר שגובשה החלטה בנוגע לאישומים שהוספתם מבוקשת. עוד נטען כי ככל שהבקשה תידחה, תיאלץ המאשימה להגיש כתב אישום בתיק נפרד והתוצאה שתגרם, קרי פיצול כתבי אישום - איננה רצויה.

9. הסנגורים מתנגדים בתוקף לבקשה. לטענתם, המאשימה הסתירה את כוונתה להגיש בקשה לתיקון כתב האישום והיה מצופה ממנה לגלות את כוונתה להגיש את הבקשה מבעוד מועד. הסנגורים אף טוענים כי משמעות הדברים, כי המדינה החזיקה חומר חקירה רלוונטי שלא הועבר להגנה, משך חודשים. לגישת הסנגורים, המאשימה השתתה בהעברת כל חומרי החקירה על מנת שלא יינתן מענה לכתב האישום, ובכך לאפשר לה ביתר קלות לבקש לתקן את כתב האישום. עוד הוסיפו הסנגורים כי ההגנה עמלה על לימוד חומר הראיות לצורך תחילת שמיעת הראיות במועד שנקבע, והנאשמים אף הסדירו ייצוג נוסף לסוגיות "האזרחיות" לאחר משא ומתן ממושך להסדרת הייצוג. עוד ציינו הסנגורים את פרק הזמן שחלף מאז הגשת כתב האישום ואת העובדה כי הנאשמים 1-3 נתונים במעצר. לפיכך, טענו הסנגורים כי היעדרות לבקשת המאשימה תפגע בנאשמים, שכן יחול שיהיו בתחילת שמיעת הראיות, בעוד שבקשתם של הסנגורים היא להתחיל בשמיעת הראיות מוקדם ככל האפשר. בטיעון הכתוב נטען כי אמנם לרוב בתי המשפט נעתיים לבקשות לתיקון כתב האישום בשלב הדיוני הנוכחי, אך מתבקשת הבהרת המאשימה מדוע בחרה דווקא בעיתוי זה לתקן את כתב האישום, וזאת לאור תחושה קשה של חוסר שקיפות ואי צדק מצד המאשימה.

דין והכרעה

10. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובנוסח כתב האישום המתוקן שצורף לבקשה, וגם האזנתי לטענות הצדדים בעל-פה, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להיעתר לבקשה. נימוקי יובא להלן.

11. סעיף 92(א) לחסד"פ קובע כלהלן:

"בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון יעשה בכתב האישום או ירשם בפרוטוקול".

12. ברגיל, השיקולים הנבחנים בבקשה לתיקון כתב האישום נוגעים בעיקרם לשלב בו מצוי ההליך המשפטי בעת הגשת הבקשה. שיקולים אלו צריכים להיבחן על רקע השאלה אם יש בתיקון כדי לפגוע בהגנתו של הנאשם. לפיכך, אין דין בקשה שהוגשה בשלב ראשוני ומקדמי כדין בקשה שהוגשה לאחר תחילת שמיעת ראיות, או בשלבים מאוחרים יותר. ככל שבקשת התיקון מוגשת בשלב מוקדם יותר, וככל שלא נגרם נזק מהותי או דיוני לנאשם כתוצאה מהתיקון, הנטייה היא להיענות לה (ע"פ 5019/09 חליוה נ' מדינת ישראל (20.8.2013); ע"פ 4668/14 אפללו נ' מדינת ישראל (18.2.2015); ע"פ 7953/12 פלוני נ' מדינת ישראל (27.6.2013)).

13. ודוק: לשלב הדיוני בו מוגשת בקשת תיקון כתב האישום ישנה חשיבות לצורך בחינת יכולת הנאשם להתגונן - הן לצורך בניית קו הגנה בהתאם למסד הראייתי הקיים בתיק, והן לצורך בחינת השאלה האם ביכולתו של הנאשם לבנות קו הגנה חדש לאחר שכבר חשף את קו הגנתו (ראו: ת"פ (מחוזי י-ם) 67104-01-20 **מדינת ישראל נ' נתניהו** (31.5.2022), פסקה 12 והאסמכתאות המובאות שם)). ואולם, יש לזכור כי לצד השיקולים הנוגעים בנאשם עומדים גם הערכים של חשיפת האמת ועשיית משפט - לא רק מנקודת מבטו של הנאשם, אלא גם מנקודת מבטם של קורבנות העבירה והציבור בכללותו.

14. בעניינינו, על אף שחלפו כשבעה חודשים מאז שהוגש כתב האישום, ההליך נמצא באיבו. הנאשמים טרם נתנו מענה מפורט לכתב האישום ולא גילו את קו ההגנה שלהם. כפי שעולה מטיעוני הצדדים, הסנגורים עדיין לא קיבלו את כל חומרי החקירה והליכי הוצאת תעודת החיסיון טרם הסתיימו. לפיכך, בהיבט הפגיעה בהגנת הנאשמים, לא ניתן לומר כי התיקון המבוקש יפגע בהגנת הנאשמים.

15. כתב האישום בתיק זה הוגש למחלקה הכלכלית, מתוקף הסמכויות הנוספות שהוענקו לאחרונה למחלקה הכלכלית של בית המשפט המחוזי בתל-אביב ובחיפה, לפי צו בתי המשפט (הוספת עניינים כלכליים), תשפ"ב-2021. מעצם הגדרתם, ההליכים שנוספו לפי הרחבת הסמכות בהתאם לצו, הם לרוב רחבי היקף וכוללים היבטים כלכליים מורכבים, הן מבחינה עובדתית והן מבחינה משפטית. נכון אני אפוא לצאת מנקודת מוצא לפיה יש לתת את הדעת גם לשיקולים נוספים הנגזרים מהיקפו החריג של ההליך שלפניי.

16. אכן, האישומים שהוספתם מבוקשת נוגעים אך ורק לנאשם 2, אולם לנאשם 2 חלק משמעותי באישומים שכבר מיוחסים לו בכתב האישום בצורתו הנוכחית. אין מי שיחלוק על כך שהתיקון המבוקש ירחיב את היריעה עוד יותר, אך המדובר בשלושה אישומים החובקים שתי פרשיות, שאחת מהן לפחות איננה חריגה בהיקפה. זאת ועוד, עיון בטיטות כתב האישום המתוקן מגלה כי קיימת זיקה מסוימת בין הנטען באישומים הנוספים לבין הנטען באישומים הכלולים בכתב האישום. כך, ניתן להפנות לנטען בסע' 1 לאישום השמיני וכן לנטען באישום העשירי. מעבר לעובדה כי האישומים הנוספים מתייחסים לנאשם שכתב האישום הקיים מייחס לו עבירות במסגרת פרשיות שונות, ומעבר לכך שקיימת זיקה ולו מסוימת בין האישומים - דבר שעשוי להוביל למסקנה הסבירה בדבר קיומם של סוגיות עובדתיות משותפות - לא ניתן להתעלם מכך שהאישומים כוללים עבירות דומות, כך שכינוס האישומים תחת כנפיו של כתב אישום אחד, עשוי לייעל את הדיון ולגרום לכך שבית המשפט ידון בסוגיות משפטיות משותפות באכסניה דיונית אחת. דומה שאין צורך להרחיב על היתרונות הגלומים בכך.

17. אשר לשאלת עיתוי הגשת הבקשה - ראשית, אינני מקבל את הטענה כי היה על המאשימה להודיע לנאשמים מראש על כוונתה להגיש את הבקשה, שכן המאשימה יכולה להגיש כתב אישום בתיק נפרד, או אז לא הייתה מוטלת עליה החובה להודיע לסנגורים (ואין הכוונה לחובת היידוע הקבועה בחסד"פ). במהלך הדיון שהתקיים היום הבהיר ב"כ המאשימה כי הבקשה הוגשה לאחר שגובשה החלטה בנוגע לאישומים הנוספים, וזה ההסבר העומד בבסיס עיתוי הגשת הבקשה. אינני רואה לפקפק אחר הסבר זה ודומה כי ההסבר מתיישב עם ההיקף הנרחב של החומרים הקשורים בפרשיות השונות. אין אינדיקציה לפיה הגשת בקשת תיקון כתב האישום בעיתוי הנוכחי עולה כדי פעולה בלתי סבירה של המאשימה, או שנעשתה ממניעים פסולים. מכאן, שאין בידי לקבל את טענתה המרחיקת לכת של ההגנה כי המאשימה

בחרה את עיתוי הגשת הבקשה ואף עיכבה את העברת חומרי החקירה במכוון, כדי להגביר את הסיכויים לקבלת הבקשה.

18. אין להתעלם מהעיכוב שייגרם בתחילת שמיעת הראיות עקב קבלת הבקשה, והדברים מובנים. למצב הדברים יכול להיות מענה בשניים אלו. ראשית, כפי שצוין, בית המשפט נתן קדימות לבירור תיק זה ועל כן, נקבע כי התיק יישמע מדי יום שני החל מאמצע ינואר 2023 ועד סוף שנת המשפט. התיקון לא יגרור סאגה של תיאום מועדים חדשים אלא רק יצריך דחיית נקודת ההזנק לתחילת שמיעת הראיות (ועל כך תבוא החלטה נפרדת). שנית, העובדה כי נוספו אישומים נוספים שעוסקים בפרשיות נוספות, לא חייבת להביא בהכרח להמתנה עד לסיום הליכי העיון בחומרי החקירה, כדי להתחיל בבירור העובדתי. ניתן, וכך בית המשפט מתכוון לנהוג, להתחיל בשמיעת הראיות ביחס לאישומים שכלולים בכתב האישום המקורי, שלגביהם העברת חומרי החקירה מצויה בשלב מתקדם (אלא אם יתברר כי תהיה מניעה לכך, ובית המשפט קשוב לצורך לאפשר לסנגורים להיערך כדבעי נוכח היקף החומרים).

19. קצרו של דבר, שאני נעתר לבקשת המאשימה לתיקון כתב האישום בהתאם לנוסח שצורף לבקשה. המאשימה תגיש את כתב האישום המתוקן לתיק בית המשפט באופן פורמלי תוך 7 ימים מהיום. נוסף לכך, לצורך התמצאות, המאשימה תגיש מסמך נפרד (שלא יהיה פתוח לעיון הציבור), בו יפורטו השמות המלאים שצוינו בראשי תיבות באישומים השונים.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים

ניתנה היום, כ"א כסלו תשפ"ג, 15 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.